

Kpl 14,

Media vallankäyttäjänä

S.108-113

Viisi miljoonaa seuraajaa

Katso Yle Areenasta dokumentti Viisi miljoonaa seuraajaa <https://areena.yle.fi/1-50318628> (kesto 7.50 min.) TikTok-videoilla kuuluisuuteen nousseesta Jennifer Käldistä.

1. *Miten some on vaikuttanut Käldin elämään?*
2. *Miten hän taas on vaikuttanut muiden elämiin?*

Miten netti ja some ovat muuttaneet vaikuttamista?

Miten netti on muuttanut vaikuttamista?

- Suuret ihmismäärät tavoitetaan pienillä kustannuksilla.
- Netti tarjoaa järjestöille tehokkaan keinon tiedottaa pyrkimyksistään useilla eri kanavilla.
- Myös virastot pystyvät tiedottamaan omasta toiminnastaan tehokkaasti.
- Kansalaiset voivat helposti ottaa yhteyttä päättäjiin.
- Poliitikot, julkisuuden henkilöt ja tavalliset kansalaiset voivat levittää ajatuksiaan nopeasti netin eri kanavien kautta.
- Uutisten välitys on nopeutunut, mikä on heijastunut myös vaikuttamistoimiin.

Miten netti ja some ovat muuttaneet vaikuttamista?

Miten some on muuttanut vaikuttamista?

- Erilaiset someyhteisöt ovat lisänneet yhteiskunnallista ja viihteellistä keskustelua.
- Keskustelukulttuurin muutokset:
  - kärkevät mielipiteet lisääntyneet, esim. vihapuhe
  - asioihin reagoidaan nopeasti, omia mielipiteitä ei aina ehditä miettiä tai perustella
  - kärkevien mielipiteiden levittäminen on helppoa, koska sen voi tehdä nimimerkin suojaamana
- Somessa ei aina käydä aitoa keskustelua asioista, usein vahvistetaan vain olemassa olevia kantoja samanmielisten ”kuplissa”.

Miten netti ja some ovat muuttaneet vaikuttamista?

Miten some on muuttanut vaikuttamista?

- Some on tasa-arvoistanut politiikkaa
  - keskusteluihin pääsee helposti mukaan
  - vaalikampanjat ovat siirtyneet someen
  - mielenosoitusten ja vastaavien järjestäminen on helpottunut
  - tapahtumista voidaan välittää videoita ja kuvia reaaliajassa
- Somesta on tullut “vallan vahtikoira”. Esimerkiksi poliitikkojen epäonnistumiset tai siviilielämän toikkaroinnit leviävät nopeasti.
- Somea on vaikea hallita. Se pystyy murtamaan esimerkiksi diktatuurien sensuuria ja yksipuolista tiedottamista.

Totta vai tarua - Faktabaari

Tutustu Faktabaari-sivustoon: <https://www.faktabaari.fi/>

- 1. Mikä on Faktabaari-sivuston idea? Miten se toimii?*
- 2. Anna esimerkkejä sivustolla esitellyistä tapauksista.*
- 3. Valitse sivustolta yksi julkaisu ja tee siitä lyhyt tiivistelmä.*

Tehtäviä

Lue kpl 14, Media vallankäyttäjänä,
s.108-113

Tutustu Medialukutaidon ABCD, s.112

Tee tehtävät 1,2,4,6, s.113